

การส่งเสริมการผลิตและการตลาดแก่กลุ่มแม่บ้านตำบลวังไก่อเลื้อน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อเลื้อน จังหวัดชัยนาท

ตำบลวังไก่อเลื้อน มีกลุ่มแม่บ้านที่ประกอบอาชีพเสริมโดยการทำตะกร้าหวายจำหน่าย แต่การดำเนินการที่ผ่านมาประสบปัญหาด้านการผลิตและการตลาด การผลิตมีต้นทุนสูงเพราะต้องสั่งซื้อหวายที่เป็นวัตถุดิบจากแหล่งอื่น รูปแบบสินค้าขาดความหลากหลาย ไม่ดึงดูดใจผู้ซื้อ การขาดยานพาหนะในการขนส่งสินค้าไปจำหน่ายและไม่มีตลาดที่จะรองรับสินค้าที่ผลิตขึ้น ทำให้ตะกร้าหวายที่ผลิตขึ้นจำหน่ายไม่ได้

องค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อเลื้อนได้ตระหนักว่าการพัฒนาสินค้าของชุมชนต้องยึดหลักผลิตตามความต้องการของตลาด และต้องใช้ยานพาหนะในการขนส่ง เพื่อที่จะลำเลียงสินค้าไปถึงแหล่งชุมชนได้

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต.ได้ให้การสนับสนุนด้านการลงทุน โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนประสานงานด้านการตลาดให้แก่กลุ่มแม่บ้านและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทำให้กลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2545

อำเภอ: หันคา

จังหวัด: ชัยนาท

ประชากร: 8,130 คน

พื้นที่: 64.93 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ให้การสนับสนุนด้านการผลิตและพัฒนาสินค้า

- อบต.ได้จัดสรรงบประมาณให้กลุ่มอาชีพ โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนแบบให้เปล่า แก่ กลุ่มที่เสนอแผนการดำเนินการกลุ่มละ 5,000 – 10,000 บาท
- นำกลุ่มแม่บ้านไปศึกษาดูงานจักสานในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและจังหวัดใกล้เคียงที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน 3 ครั้ง โดยมีแกนนำกลุ่มผู้สนใจไปครั้งละ 7 – 8 คน
- ประสานงานกับอุตสาหกรรมจังหวัด ให้ช่วยออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับกลุ่มแม่บ้าน โดยเน้นรูปแบบที่แปลกใหม่ ทันสมัย ทำให้ตะกร้าหวายมีสีสันและรูปแบบหลากหลายขึ้นจากเดิมมี 3 - 4 รูปแบบ เพิ่มเป็น 8 -10 รูปแบบ
- ประสานงานกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ให้ช่วยวางแผนกระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุน การคิดคำนวณราคาขายผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย
- ส่งเสริมให้นัาวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ตกแต่งหรือทดแทน ทำให้ประหยัดต้นทุนการซื้อวัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์มีความสวยงามแปลกตาโดยมีการนำก้านมะพร้าว และเถาว์วัลย์มาใช้เป็นส่วนประกอบของตะกร้าหวาย
- ผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของกลุ่มได้รับการจัดอันดับเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 3 ดาว เป็นสินค้าฝีมือที่มีความประณีต คุณภาพเป็นที่ยอมรับของร้านค้าทั่วไป ปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านผลิตสินค้าตามความต้องการสั่งซื้อของร้านค้า และมีรายได้จากการสานตะกร้าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 50% จากเดิมต้นทุนค่าหวาย 80 บาท ขายได้ราคา 100 บาท แต่ในปัจจุบันขายได้ราคา 120 –160 บาท

- มีการขยายกิจกรรมการผลิต จากเดิมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีเพียงกิจกรรมจักสานตะกร้า ได้เพิ่มการผลิตน้ำผลไม้สมุนไพรซึ่งสามารถขายได้ทั้งในโรงเรียน ตลาดนัด และภายในชุมชน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 30
- 2. จัดหาตลาดเพื่อเป็นแหล่งระบายสินค้าแก่กลุ่มแม่บ้าน
 - จัดให้สถานที่ของอบต. เป็นที่ประสานงานด้านการตลาดของกลุ่มและเป็นที่วางจำหน่ายและที่เก็บสินค้า
 - จัดให้มีการจำหน่ายน้ำผลไม้สมุนไพรของกลุ่มในโรงเรียนประจำตำบล 2 แห่ง
 - จัดให้มีตลาดนัดจำหน่ายสินค้าภายในชุมชน และนำสินค้าไปวางจำหน่ายในตลาดคลองถม ตลาดกลางจังหวัด ริมถนนสายเอเชีย และร้านค้าซีอีโอของจังหวัด
 - นำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจำหน่ายในพื้นที่อื่น ๆ ในเขตจังหวัดชัยนาท งานมหกรรมหุ่นฟางนกชัยนาท งานส้มโอขาวแตงกวา และร้านจำหน่ายสินค้าที่เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร หรือตามสถานที่ที่ติดต่อมา เป็นต้น
- 3. จัดหารถยนต์สำหรับบรรทุก ขนส่งสินค้าของกลุ่มแม่บ้านเพื่อไปจำหน่ายยังท้องถิ่นอื่นๆ ได้ 2 คัน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณสนับสนุนจากอบต. ให้กลุ่มเป็นทุนดำเนินการกลุ่มละประมาณ 5,000 บาท - สมาชิกกลุ่มจ่ายค่าน้ำมันรถเองปีละ 2,000 บาท - นายกอบต. สนับสนุนทุนส่วนตัวเป็นค่าน้ำมันรถ 1,500 บาท
การระดมทุน	จากการระดมทุนหุ้นจากสมาชิกกลุ่ม 25 คน ได้เงินทุน 1,250 บาท
อุปกรณ์/เครื่องมือ	- รถยนต์ของอบต. รังไถ่เถื่อน 1 คัน - รถยนต์ส่วนตัวของนายกอบต. รังไถ่เถื่อน 1 คัน
บุคลากร	- นายกอบต. ส่งเสริมการผลิตตะกร้าหวาย และน้ำสมุนไพรติดต่อประสานงาน อำเภวยกร และขับรถขนส่งสินค้า เดือนละ 1 ครั้ง - คณะกรรมการ ประกอบด้วยประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิกของกลุ่ม 4 คน ทำหน้าที่ดูแลจัดการกิจการ - ผู้นำกลุ่มจักสานซึ่งมีความเชี่ยวชาญ คิดรูปแบบ ลวดลาย สีสนของตะกร้า และควบคุมคุณภาพตะกร้าหวาย 1 คน - แกนนำกลุ่มแม่บ้านตะกร้าหวาย 4 กลุ่ม กลุ่มละ 1-2 คน เป็นที่ประสานงาน - สมาชิกกลุ่ม ทำหน้าที่ผลิตงานจักสานตามรูปแบบที่ต้องการ 4 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 15 คน รวมสมาชิกประมาณ 60 คน - ผู้ดูแลจำนวนสินค้า และการเงิน การบัญชี 2 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	- ประชุมปรึกษาร่วมกันระหว่างนายกอบต. เจ้าหน้าที่การคลังอบต. และตัวแทนกลุ่มแม่บ้านจักสานตะกร้าหวาย เพื่อหาแนวทางสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มและส่งเสริมการตลาด	นายกอบต./ ปลัดอบต./ เจ้าหน้าที่การคลังอบต./ ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านจักสานตะกร้าหวาย
2545	- กลุ่มแม่บ้านเขียนแผนงานเพื่อเสนอ	แกนนำและประธานกลุ่ม

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	ต่อสภาอบต. โดยปลัดอบต.ให้คำแนะนำ - จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกลุ่มอาชีพในตำบล วังไกรเลื่อน	แม่บ้าน/ ปลัดอบต. สภาอบต.
2545 - ปัจจุบัน	- จัดทำแผนส่งเสริมด้านการตลาดแก่กลุ่มแม่บ้าน จักสาน	อบต./ แกนนำกลุ่ม แม่บ้าน
2545 - ปัจจุบัน	- ประสานงานกับอุตสาหกรรมจังหวัด เพื่อ สนับสนุนด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์	นายกอบต.
2545 - ปัจจุบัน	- ประสานงานกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด เพื่อ วางแผนกระบวนการผลิต และการขาย	นายกอบต.
2545 - ปัจจุบัน	- ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ หันคา ในการอำนวยความสะดวกตลาดขายสินค้าใน เทศกาลต่างๆ ทั้งในจังหวัดชัยนาท และ ต่างจังหวัด	นายกอบต.
2545 - ปัจจุบัน	- ประสานงานกับกลุ่มอาชีพในจังหวัดอ่างทอง และพื้นที่ใกล้เคียง และนำกลุ่มแม่บ้านไปศึกษาดู งาน โดยแกนนำกลุ่มแม่บ้านเป็นผู้ไปศึกษาเพื่อ นำมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกในกลุ่ม	นายกอบต./ แกนนำ กลุ่มแม่บ้าน
2545 - ปัจจุบัน	- ดำเนินการจักสานตะกร้าหวาย ผลิตน้ำสมุนไพร	สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
2545 - ปัจจุบัน	- ตรวจสอบควบคุมคุณภาพของเครื่องจักสานที่ผลิต เสร็จแล้ว	ผู้เชี่ยวชาญของกลุ่ม
2545 - ปัจจุบัน	- ประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่มอาชีพ สำหรับน้ำ ผลไม้สมุนไพร โดยอาศัยการเข้าถึงผู้นำชุมชน ต่างๆ พุดชี้แจงให้สินค้าเป็นที่รู้จักและได้รับการ ยอมรับในการวางจำหน่าย สำหรับเครื่องจักสาน โดยการแสดงกรรมวิธีการผลิต และแสดงตัวงาน ที่สำเร็จแล้ว	นายกอบต./ ผู้นำของ ชุมชนต่างๆ / ผู้เชี่ยวชาญของกลุ่มจัก สาน
2545 - ปัจจุบัน	- วางขายผลิตภัณฑ์ตามจุดประจำ 7 แห่ง	สมาชิกกลุ่ม
2545 - ปัจจุบัน	- ขนส่งสินค้าไปเพิ่มเติมตามจุดขาย ร้านค้าที่สั่ง สินค้า และนำผลิตภัณฑ์ไปขายในท้องที่อื่นๆ ตามเทศกาล งานมหกรรม หรืองานแสดงสินค้า ต่างๆ	อบต./ สมาชิกกลุ่ม
2545 - ปัจจุบัน	- ตรวจเช็คสินค้า ทำบัญชี แบ่งเงินกองทุนและ จัดสรรกำไรให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม	แกนนำกลุ่มแม่บ้านที่มี หน้าที่
2545 - ปัจจุบัน	- ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพที่ได้รับ งบประมาณสนับสนุน	สมาชิกอบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

- อบต.วังไโก่เลื่อน ให้การสนับสนุนด้านอาชีพแก่กลุ่มต่างๆ ให้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ประสานงาน
- สำนักงานพัฒนาชุมชน ส่งพัฒนาการประจำตำบล เพื่อมาส่งเสริมด้านอาชีพแก่ประชาชนในชุมชน
- สำนักงานเกษตรจังหวัด ส่งเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เพื่อมาให้คำปรึกษาด้านการเกษตร
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ส่งเจ้าหน้าที่มาให้ความช่วยเหลือด้านวางแผนกระบวนการผลิต การคิดราคาเพื่อจำหน่าย
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ส่งเจ้าหน้าที่มาให้ความช่วยเหลือด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. กลุ่มแม่บ้านจักสานตะกร้าหวายประสบกับปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจากต้องนำเงินทุนไปซื้อหวายเป็นวัตถุดิบ แต่เมื่อผลิตตะกร้าผลิสำเร็จ ออกมากลับขายไม่ได้ จึงทำให้ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน
2. แบบและสีสันทันของตะกร้าหวายไม่มีความหลากหลายดึงดูดใจผู้ซื้อ จำหน่ายได้จำนวนน้อย
3. ทางกลุ่มขาดตลาดจำหน่ายสินค้าที่เป็นแหล่งรวมชุมชน เนื่องจากไม่มียานพาหนะที่จะขนส่งสินค้าออกไปจำหน่ายได้
4. กลุ่มแม่บ้านจักสานต้องการมีรายได้เสริมเมื่อว่างจากการผลิตตะกร้าหวาย

หลังการดำเนินการ

1. กลุ่มแม่บ้านได้รับงบประมาณสนับสนุนจากอบต. เป็นเงิน 5,000 บาท และกลุ่มได้ลงทุนหุ้นสมทบอีกเป็นเงิน 1,250 บาท นอกจากนั้นทุกปีทางกลุ่ม จะออกค่าน้ำมันรถเอง 2,000 บาท และนายอบต.จะสนับสนุนค่าน้ำมันเป็นการส่วนตัวอีก 1,500 บาท รวมมีเงินลงทุนเริ่มต้น 6,250 บาท และเงินทุนค่าน้ำมันอีกปีละ 3,500 บาท
2. ความเชี่ยวชาญแต่เดิมที่ถ่ายทอดมา ความคิดสร้างสรรค์ของผู้ผลิต ประกอบด้วยการส่งเสริมด้านวิชาการจากหน่วยงานของจังหวัด ทำให้ตะกร้าหวายมีความหลากหลาย ทันสมัยนิยม รูปแบบเพิ่มขึ้นเป็น 8-10 จากเดิมมีเพียง 3-4 รูปแบบ มีการริเริ่มนำหวายมาทดลองปลูกในหมู่บ้าน และนำวัสดุในท้องถิ่น คือ ก้านมะพร้าวและเถาวัลย์มาใช้ตกแต่ง ทำให้ดูสวยงามแปลกตา และเป็นการลดต้นทุนการสั่งซื้อหวายอีกด้วย
3. อบต. วังไโก่เลื่อนได้จัดสถานที่ให้กลุ่มแม่บ้านได้ใช้ประสานงาน เก็บและจัดแสดงสินค้าในพื้นที่ของอบต. การสามารถจัดหารถยนต์ 2 คัน เพื่อใช้ขนส่งสินค้าให้กับกลุ่มแม่บ้าน ทำให้สินค้าของกลุ่มแม่บ้านได้ไปจัดแสดงและวาง

- จำหน่ายยังตลาดที่ต่างๆ ได้ เช่น ในเขตจังหวัดชัยนาท จังหวัดใกล้เคียงและงานแสดงสินค้าที่เมืองทองธานี กรุงเทพฯ เป็นต้น
4. กลุ่มแม่บ้านได้เพิ่มกิจกรรมผลิตน้ำผลไม้สมุนไพรร ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ในโรงเรียน ในร้านค้าชุมชน ตลาดนัด ซึ่งสามารถเป็นกิจกรรมเสริมยามว่างทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 30%

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ขาดยานพาหนะสำหรับขนส่งสินค้าออกสู่ตลาด	1. อบต.สนับสนุนรถยนต์สำหรับขนส่งสินค้าไปจำหน่าย และนายกอบต.อนุญาตให้ใช้รถยนต์ส่วนตัวพร้อมทั้งจ่ายค่าน้ำมันรถและขับรถขนส่งให้เป็นครั้งคราว
2. รูปแบบของสินค้าขาดความหลากหลาย ไม่ทันสมัยตรงตามความต้องการของตลาดภายนอก	2. ไปศึกษาดูงานในพื้นที่อื่นหลายๆ แห่ง และติดต่อขอคำแนะนำจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและให้ช่วยออกแบบเป็นตัวอย่าง
3. ต้องซื้อวัตถุดิบจากภายนอกทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ในบางช่วงวัตถุดิบคือหอยขาดตลาดทำให้ผลิตไม่ได้	3. ใช้วัตถุดิบชนิดอื่นที่มีความสวยงามที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ก้านมะพร้าว หรือเถาวัลย์ ทำให้ต้นทุนต่ำลง และสามารถหันไปผลิตตะกร้าเถาวัลย์ทดแทนในเวลาที่ไม่หอยขาดตลาดได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความมุ่งมั่นตั้งใจจริงผู้นำชุมชน โดยผู้นำต้องมีภาวะผู้นำ มีความเสียสละ ได้รับความเชื่อถือ และรักที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนอย่างแท้จริง
2. การได้เงินลงทุน และรถยนต์ ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในการทำงานต่อไปได้ และสามารถนำสินค้าตะกร้าหวาย ตะกร้าเถาวัลย์ ไปจัดแสดง-ขายถึงยังตลาดได้
3. การประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทำให้ได้รับความรู้ทางวิชาการ ที่กว้างขวางขึ้นจึงสามารถสร้างระบบการจัดการของชุมชนขึ้นได้
4. ความสามัคคี การใฝ่เรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และการรู้จักแบ่งหน้าที่กันทำของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ทำให้สามารถพัฒนาและขยายงานให้ก้าวหน้าได้
5. การหมั่นทำการตลาด ประชาสัมพันธ์สินค้า โดยนำสินค้าชั้นดีที่ผลิตขึ้นไปจัดแสดงตามงานต่างๆ ที่เป็นแหล่งชุมนุมชน และจัดแสดงตามร้านค้าที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นที่รู้จักและยอมรับของตลาด

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

- ชื่อ-นามสกุล : นายพยนต์ เครือญาติ
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อเลื้อย
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อเลื้อย
ที่อยู่ : องค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อเลื้อย ตำบลวังไก่อเลื้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดชัยนาท
โทรศัพท์ : (056) 422-508, (09) 960-8216

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวน้ำค้าง เกษสาคร
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อี้น
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อี้น
ที่อยู่ : องค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อี้น ตำบลวังไก่อี้น อำเภอหันคา
จังหวัดชัยนาท
โทรศัพท์ : (056) 422-508

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
สถานที่ตั้ง	หมู่ 3 ตำบลวังไโก่เถื่อน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท 17130
ขนาดพื้นที่	64.93 ตารางกิโลเมตร
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	8 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างประจำ 1 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	8,130 คน
จำนวนครัวเรือน	1,494 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	25,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาชน	ตำบลวังไโก่เถื่อน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดชัยนาท อยู่ห่างจากตัวจังหวัดชัยนาทประมาณ 40 กิโลเมตร ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหันคาประมาณ 3 กิโลเมตร สภาพพื้นที่ตั้งอยู่เขตลุ่มแม่น้ำท่าจีน พื้นที่มีน้ำท่วมขังตลอดปี เป็นแหล่งพืชพันธุ์ธัญญาหาร และมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากโดยเฉพาะไก่อป้าชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนี้ว่า "วังไโก่เถื่อน" ซึ่งกลายเป็นชื่อของตำบลในปัจจุบัน พื้นที่เดิมมาจากตำบลเชียงคาน ประชากรร้อยละ 99 นับถือศาสนาพุทธ วิถีชีวิตแบบชนบท มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันแบบเครือญาติ ด้วยการมีระบบชลประทานใช้อย่างพอเพียงต่อความต้องการของเกษตรกร ประกอบกับผืนดินที่อุดมสมบูรณ์ ประชาชนจึงมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร ทำนาทำสวน และเลี้ยงปลา ส่วนอาชีพเสริมได้แก่ การจักสาน การผลิตน้ำมันเหลือง ซึ่งได้กลายเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดชัยนาท